

MARKEDSVURDERING FOR LANDBRUGSPRODUKTER

September 2024

MARKEDSVURDERING FOR LANDBRUGSPRODUKTER

Indhold	Side
INDHOLD OG SAMMENDRAG	2
MARKEDSVURDERING FOR LANDBRUGSPRODUKTER	3
Landbrugets bytteforhold	3
Mælkemarkedet	3
Markederne for grise- og okse- og kalvekød	4
Afgroedemarkederne	5
Gødning, bekæmpelsesmidler, brændstof mv. og renter	6
PRISER	7
DEFINITIONER	8

SAMMENDRAG

Mælkeprisen forventes fortsat relativt høj i de kommende måneder

Landbrugets bytteforhold har været stigende i 2024, primært afledt af stigende mælkepriser. I 2025 er der udsigt til endnu en stigning båret af lidt højere mælke- og afgrødepriser. Der forventes fortsat høj, om end aftagende volatilitet på grund af geopolitiske uro, ustabile vejrsmæssige forhold og husdyrsygdomme.

Mælkeprisen har siden 2022 befundet sig på et relativt højt niveau. Det skyldes, at mælkeproducenterne globalt set har været tilbageholdende med at producere, formentlig på grund af høje omkostninger og usikkerhed om de fremtidige vilkår for kvægsektoren. Da efterspørgslen samtidig stimuleres af stigende realløn og faldende renter, forventes mælkeprisen fortsat at ligge på et relativt højt niveau et stykke over prisen i et "normalår" i resten af 2024 og i 2025.

Prisen på grisekød forventes på årsbasis at ligge en anelse lavere i 2025 end i 2024 som følge af en let stigende produktion i EU. Den danske konkurrenceevne inden for grisekød er fortsat udfordret, og puljeprisen ventes fortsat højere end den beregnede notering, om end med udsigt til en mindre forskel i 2025.

Prisen på korn er påvirket af en faldende kornbalance, krigen i Ukraine samt ustabile vejrforhold og -fænomener, hvilket kan være prisunderstøttende. Markedet har dog vist sig delvist modstandsdygtig over for de forskellige risici, men usikkerheden vil medføre fortsat høj volatilitet i markedet. Prisniveauet i 2025 ventes en anelse over 2024.

Markedsudsigter og prisprognoser er i sagens natur meget usikre. Aktuelt skyldes det især krigen i Ukraine og Mellemøsten, afrikansk svinepest, blue tongue, ustabil vejr, fragtrater, inflation, renter, olie-/gaspriser samt udviklingen i den globale økonomi.

Publikationen er udarbejdet af:

Erhvervsøkonomisk chef Klaus Kaiser (Sektor, ansvh.)	Chefkonsulent Sisse V. Schlægelberger (Grise)
M +45 2013 5175	M +45 6134 8648
E kak@seges.dk	E siss@seges.dk
Konsulent Anders Nygaard Pedersen (Mælk)	Landskonsulent Michael Højholdt (Afgroeder)
M +45 2025 5839	M +45 2171 7781
E annp@seges.dk	E mih@seges.dk

Næste ordinære udgave af Markedsvurdering for landbrugsprodukter udkommer februar 2025.

MARKEDSVURDERING FOR LANDBRUGSPRODUKTER

Landbrugets bytteforhold

Landbrugets bytteforhold definerer landbrugets konjunkturer og er afgørende for indkomsten. Landbrugets samlede bytteforhold er traditionelt meget volatilt på grund af store udsving i både produktpriser og diverse omkostninger.

Efter det meget høje bytteforhold i 2022 faldt bytteforholdet i 2023, men er i 2024 igen på vej opad, især afledt af mere stabile omkostninger og høje mælkepriser. I 2025 forventes bytteforholdet fortsat højt, men aftagende på grund af et lille fald i flere af landbrugets priser.

Mælkemarkedet

Mælkeproducenternes bytteforhold er igen på vej opad efter en dyb korrektion i 2023, der efterfulgte en egentlig mælkeprisbølge i 2022. Stigningen i omkostningerne, som fulgte COVID-19 og Ukraine-krigen er vendt, og omkostningerne har stabiliseret sig. Da mælkeprisen samtidig har været stigende i 2024, har det ført til et stigende bytteforhold gennem året.

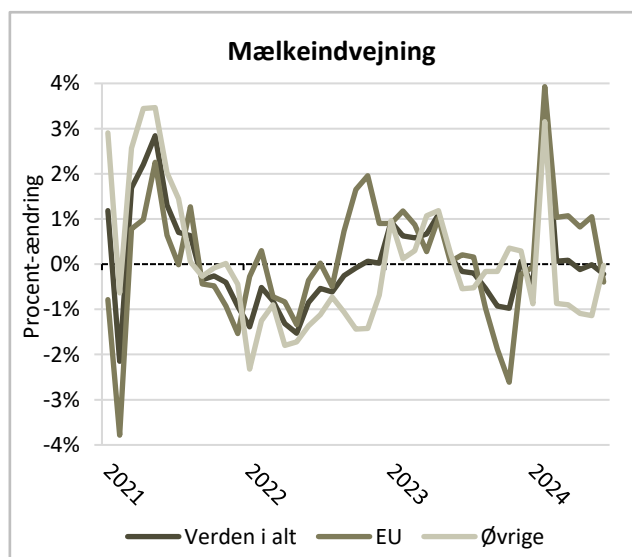
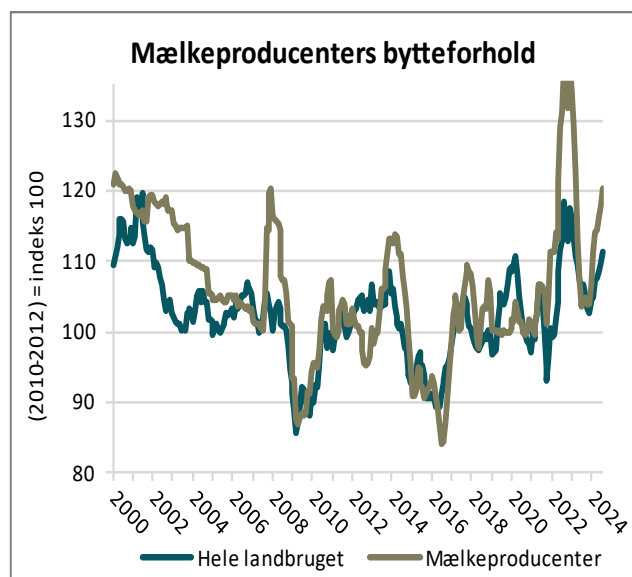
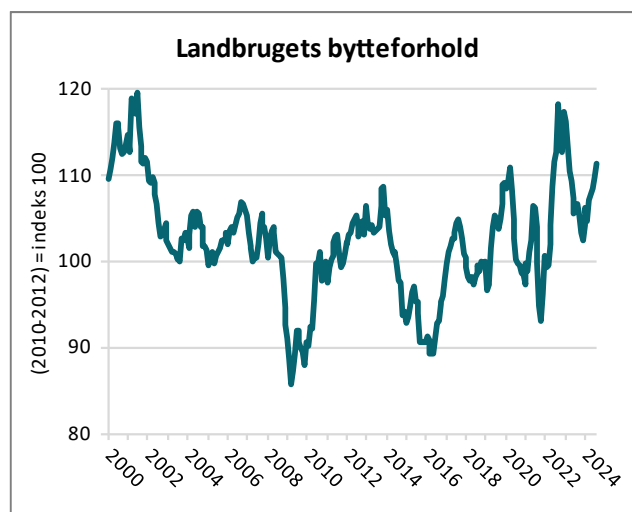
Mælkeindvejningen i EU-27+UK har siden starten af 2024 ligget over niveauet fra året før. Stigningen har dog været begrænset til ca. 1 pct. I Holland har indvejningen været faldende i hele 2024, og Tysklands indvejning har haft en let nedadgående tendens.

Mælkeindvejningen uden for EU-27+UK har i 2024 ligget 1-2 pct. lavere end indvejningen i EU-27+UK.

Forbruget af mejeriprodukter er langsomt på vej op i lyset af stigende realløn, efterhånden som lønudviklingen indhenter efterslæbet fra perioden med høj inflation.

Opbremsningen i indvejning af mælk fra øvrige lande end EU-27+UK samt stigende efterspørgsel efter mejeriprodukter har medført en underforsyning på mælkemarkedet, hvilket understøtter de stigende priser.

Kina aftager store mængder sødmælkspulver, men den kinesiske import er fra 2022 til 2023 faldet med 38 pct., og fra 2023 til 2024 er faldet fortsat med ca. 5 pct. Kinas import af konsummælk er faldet med ca. 60 pct. fra 2023 til 2024. De primære årsager til faldet er en lidt svagere

kinesisk økonomi og øget egenproduktion, hvor Kina øgede mælkeproduktionen med 7,5 pct. i 2023.

Priserne på de europæiske markeder og den New Zealandske børs, GDT har for de fleste mejeriprodukter – især smør – været stigende siden medio 2023.

Der forventes en lidt højere mælkepris året ud. Herefter ventes prisen at forblive på dette relativt høje niveau et godt stykke ind i 2025, hvilket skønnes tilstrækkeligt til at stimulere mælkeproduktionen til et niveau, der nogenlunde matcher efterspørgslen. Usikkerheden er dog betydelig, da mælkeproduktionen har reageret trægt på prisbevægelser de seneste år.

De største usikkerhedsfaktorer er den kinesiske egenproduktion, den globale mælkeindvejning og krigen i Ukraine og Mellemøsten.

Markederne for grise- og oksekød

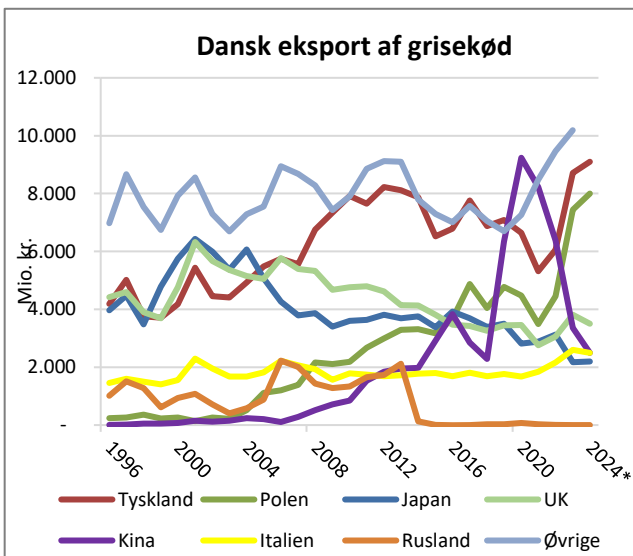
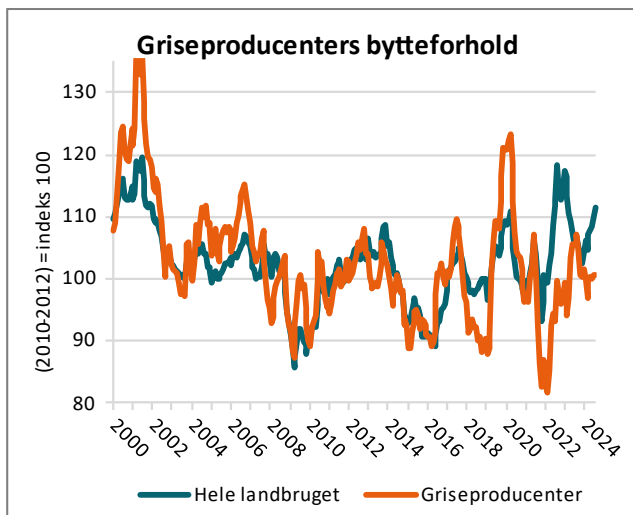
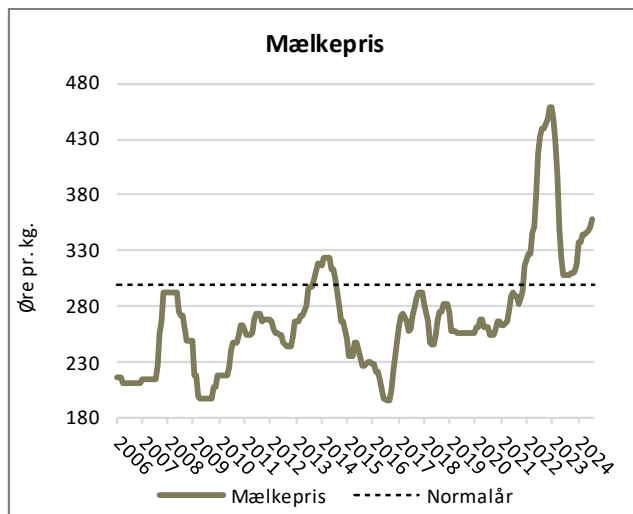
Grisekød. Griseproducenternes bytteforhold har været stabilt de seneste måneder. Det er en følge af lavere omkostninger til blandt andet foder og stabile, men let faldende afregningspriser. I 2025 forventes et nogenlunde uændret bytteforhold i forhold til 2024.

Produktionen af grisekød i Europa forventes at være højere i 2025 end i 2024. Selvom økonomien i store dele af den europæiske griseproduktion har været god i de seneste år, så forventes der ikke en markant stigning i produktionen på grund af nye regler indenfor blandt andet dyrevelfærd og miljø samt opkøbsordninger. Derudover er der fortsat risiko for afrikansk svinepest, som også dæmper investeringerne i griseproduktionen.

Den danske konkurrenceevne indenfor grisekød er fortsat udfordret i forhold til andre europæiske lande. Der er i prognosen forudsat en uændret konkurrencesituation for de danske slagterier.

Eksporten af grisekød ventes relativt stabil i 2025 trods en skærpet konkurrence på eksportmarkederne fra en stigende amerikansk og brasiliansk griseproduktion.

Prisen på grisekød forventes omtrent på nuværende niveau resten af året, hvilket medfører en lavere gennemsnitsnotering i 2024 end i 2023. Priserne i 2025 ventes samtidigt en smule lavere end i 2024, som følge af en let

stigende produktion. Omkostningerne til foder ventes på samme niveau som i 2024, mens lavere renteomkostninger vil påvirke økonomien positivt.

Forskellen mellem den beregnede smågrisenotering og eksportpriserne på smågrise har været ekstraordinær stor de seneste år. Puljeprisen på smågrise forventes at fortsætte på et højt niveau i 2024, men falde lidt i 2025. Der er god efterspørgsel efter danske smågrise, særligt fra Tyskland og Polen, og med en relativt lav europæisk produktion understøttes eksportpriserne.

Den beregnede smågrisenotering forventes at fortsætte på et niveau under eksportpriserne både i resten af 2024 og i 2025, men forskellen mellem priserne mindskes formentlig i perioden.

Prognosen for grisepriserne er usikker, især på grund af afrikansk svinepest (ASF) og de danske slagteriernes konkurrenceevne. Risikoen for udbrud af ASF i Danmark er fortsat lille, men udbrud i andre EU-lande med stor eksport kan få betydning for de danske afregningspriser.

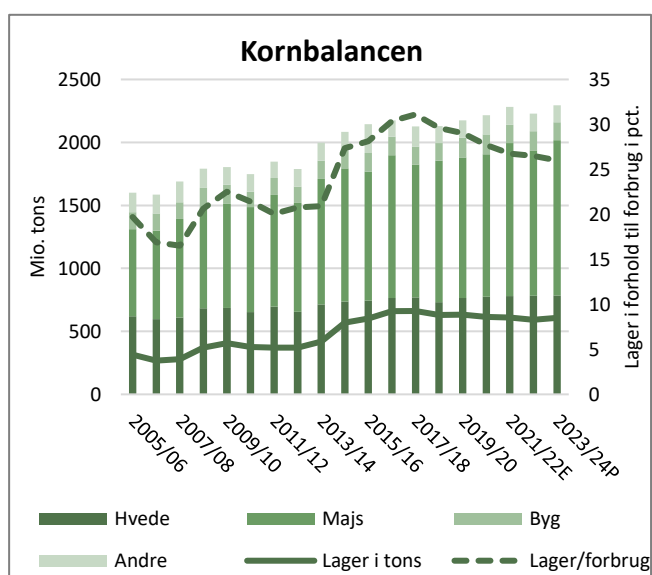
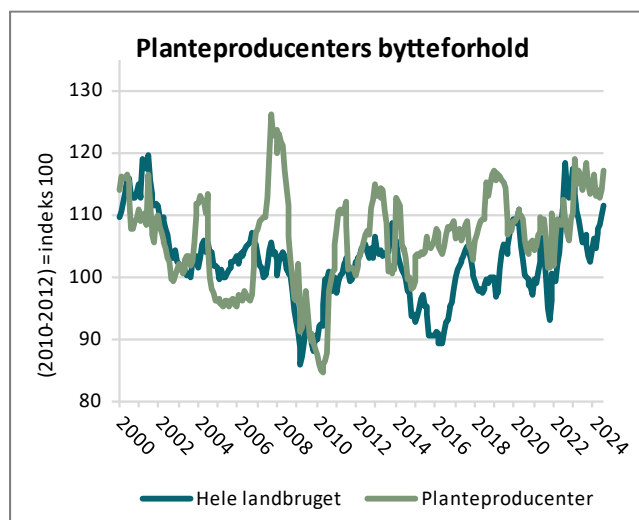
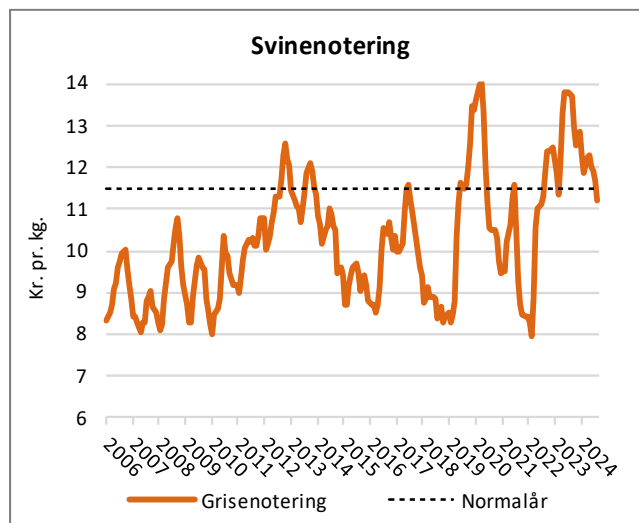
Okse- og kalvekød. Efter et rekordhøjt niveau i 2023, faldt priserne på okse- og kalvekød i 2023, og faldet fortsatte i 2024. I 2025 ventes priserne at stabilisere sig. Kvægbestanden og slagtinger i Danmark er faldende. De seneste par år viser tællingerne et fald på et par procent om året.

Eksporten af okse- og kalvekød faldt med ca. otte pct. i 2023 og samme fald ventes i år. Modsat er eksporten af levende kvæg i vækst. I 2023 blev der sat rekord med over 104.000 stk. På trods af bluetongue-virusen forventes eksporten af levende kvæg for 2024 at slutte på samme niveau som i 2023.

Afgrødemarkederne

Planteproducenternes bytteforhold ligger fortsat relativt højt sammenlignet med bytteforholdet for hele landbruget. Siden stigningen i bytteforholdet efter Ruslands invasion af Ukraine er både produktpriser og priser på faktorinputtet i store træk faldet nogenlunde synkront. Bytteforholdet ventes en anelse højere i 2025 end i 2024.

Faldet i den globale **kornbalance** siden 2017 målt på lager/forbrugsratioen er stagneret, og siden vækstsæsonen 2021/2022 har ratioen været svagt faldende og nærmer sig 25 pct. lager i forhold til forbrug.

Den faldende kornbalance og den langstrakte krig i Ukraine samt ustabile vejrforhold og -fænomener kan understøtte højere afgrødepriser. Aktuelle estimater for den samlede korn- og majshøst i 2024 indikerer lavere niveauer af produktion end de forgående år, hvilket medfører forventninger til lavere kornlagre hos de største eksportnationer.

Markedet har dog udvist tendenser til at reagere trægt i forhold til de forskellige risici, og selvom markedet altså til en vis grad ignorerer forskellige risici, vil usikkerhed medføre fortsat høj volatilitet i markedet for korn og andre afgrøder med risiko for perioder med relativt store prisstigninger.

De realiserede priser på korn i 2025 forventes alt i alt på niveau med eller en smule over niveauet i 2024 og dermed omkring 20 - 25 kr. pr. hkg i gennemsnit lavere end prisniveauet i 2023.

Gennemsnitspriserne på **raps** ventes en anelse højere i 2025 end i 2024, mens **kartofler** forventes at holde niveauet fra 2024.

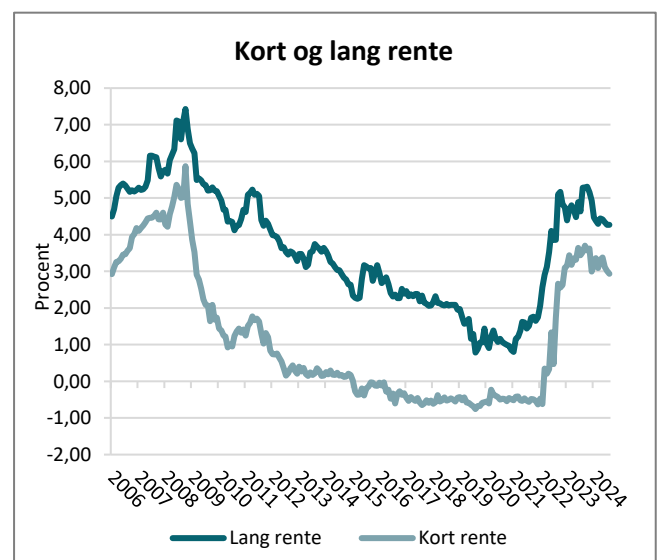
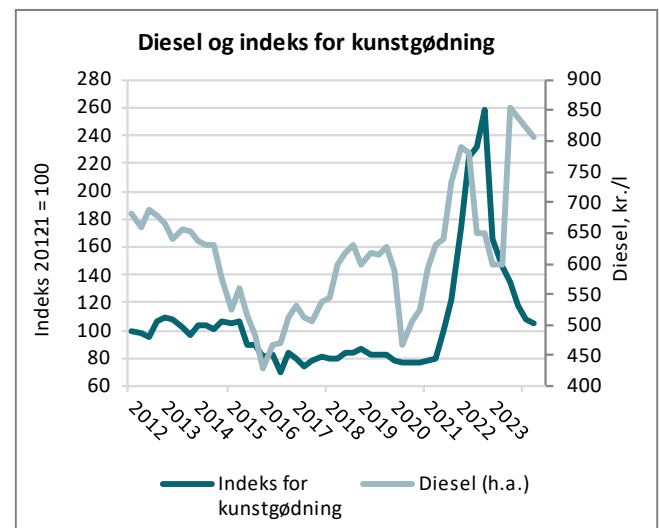
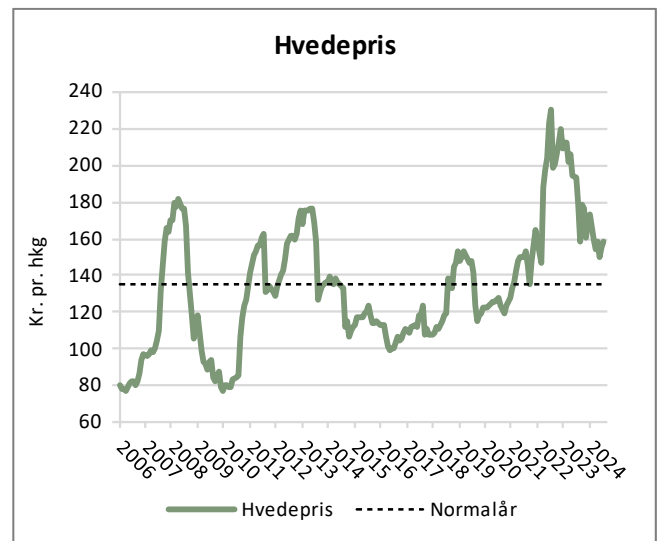
Brændstof, el, gødning og bekæmpelsesmidler m.v. Diesel- og elpriser er faldet gennem 2024, men forventes at holde det lavere niveau i resten af 2024 og ind i 2025.

Prisen på **gødning** er faldet sammen med gaspriserne i 2024, og der ventes kun en svag stigning i 2025. Prisen på **bekæmpelsesmidler** er steget lidt fra 2023 og forventes kun at stige beskedent i 2024 og 2025.

Renter

Som generelt forventet er ECB begyndt at sænke de to-neangivende rentesatser. Rentenedsættelserne er indledt på trods af en vis træghed i den underliggende inflation i Euro-området på grund af høje lønstigninger, og inflationen lever endnu ikke fuldt op til målsætningen. ECB forventer dog, at det sker på mellemlangt sigt.

Der forventes derfor yderligere rentenedsættelser i 2024 og 2025 på i alt 1-1,5 pct. Der ventes fortsat ro om kronen og de danske valutareserver, og den danske Nationalbank ventes derfor at følge ECB.

PRISER

	Gns. 2010-20	2021	2022	2023	2024*	2025*	Normalår
Bytteforhold							
Hele landbruget	100	100	110	107	110	112	-
Mælkeproducenter	100	104	125	111	118	122	-
Griseproducenter	100	95	93	102	100	100	-
Planteproducenter	106	106	108	116	116	118	-
Mælkeproduktion							
Mælkepris, konv. (kr./kg. standard mælk)	2,60	2,84	4,03	3,43	3,55	3,76	3,00
Mælkepris, konv. (kr./kg. EKM)		2,78	3,95	3,36	3,48	3,69	2,94
Mælkepris, økologisk (kr./kg. standard mælk)	3,33	3,44	4,52	3,87	4,02	4,28	3,65
Mælkepris, økologisk (kr./kg. EKM)		3,37	4,43	3,79	3,94	4,20	3,58
Mælkeydelse pr. ko, konv. (stigning i pct. pa.)		0,80	1,56	2,41	1,00	1,00	-
Mælkeydelse pr. ko, øko. (stigning i pct. pa.)		0,90	-0,01	3,77	1,00	1,00	-
Oksekødsproduktion							
Oksekød – ældre køer	17,19	19,74	29,54	27,14	24,65	23,64	23,67
Grisekødsproduktion							
Grisekød (afregningspris, kr./kg.)	11,00	10,78	12,13	14,13	12,59	12,25	12,50
30 kg beregnet smågris (kr./stk.)	381	394	398	487	445	432	450
7 kg beregnet smågris (kr./stk.)	223	224	210	274	255	246	275
Fravænnede grise pr. årssø		34	34,1	34,8	35,2	35,6	-
Planteproduktion							
Foderhvede (kr./hkg.)	127	147	203	187	154	160	135
Foderbyg (kr./hkg.)	122	139	197	176	152	155	130
Foderbyg, økologisk (kr./hkg.)		165	311	251	211	195	210
Maltbyg (kr./hkg.)		146	208	204	189	175	155
Raps (kr./hkg.)	284	334	429	389	330	340	320
Kartofler, konsum (kr./hkg.)		125	130	140	150	160	150
Foder o.a.							
Soyaskrå (kr./hkg.)	269	281	319	388	345	339	345
A-bl. 18 pct., økologisk	316	327	412	427	414	385	350
C-bl. 30 pct., økologisk	436	480	653	638	575	525	475
Foderhvede (kr./hkg.)	137	169	237	190	164	170	147
Foderbyg (kr./hkg.)	134	156	229	186	163	165	143
Foderbyg, økologisk (kr./hkg.)		177	244	283	243	225	225
Rapsskrå (kr./hkg.)	188	198	257	282	256	268	240
Gødning (indeks)		175	420	267	211	220	181
Diesellole (øre/l)	575	650	718	723	654	650	650

Note: Normalår defineres i Bilag 2. Prisprognosen udtrykker den gennemsnitligt handlede pris for alle mængder; spot, kontrakt og internt på bedrifterne. Priserne er plus efterbetaling og minus diverse produktionsafgifter. Via abonnement på Landbrugsinfo er der adgang til prognosepriserne for disse og en række andre landbrugsråvarer i perioden 2023-2027 på www.farmtal.dk.

DEFINITIONER

Bytteforhold: Bytteforholdet beskriver udviklingen i producenternes salgspriser i forhold til deres købspriser. Der tages udgangspunkt i gennemsnittet af de månedlige observationer i årene 2010-2012, som angives med indeks 100. En værdi over 100 betyder, at bytteforholdet er bedre end gennemsnittet af 2010-2012 og vice versa.

$$\text{Bytteforhold} = \frac{\text{Salgsprisindeks}}{\text{Købsprisindeks}}$$

Indeksene for salgs- og købspriserne er vægtede ud fra de enkelte salgsprodukters og omkostningsarters gennemsnitlige andel i årene 2010-2012 af henholdsvis den samlede omsætning og de samlede omkostninger. Der er kun medtaget indtægter og omkostninger, der er en del af resultat af primær drift plus afkoblet EU-støtte. Udviklingen i renteniveauet påvirker således ikke bytteforholdet.

Mælkepris: I prognose-beregningerne anvendes Arlas afregningsmodel. Mælken er med 4,20 procent fedt, 3,40 procent protein og med et kvalitetstillæg på 3,2 procent. Prognoseprisen er inklusive efterbetaling og individuel konsolidering på ejerbeviser. Der indregnes tillæg for Arlagården Plus, tillæg for Klimatjek (48 point) og tillæg for non GM. Fra 1. januar 2024 indgår tillæg for uafhængig afhentning, adgangsforhold og 3" udløbsrør – i alt 6,7 øre - ikke længere i mælkeprisen. Fælles konsolidering er ikke inkluderet i prognoseprisen.

Normalår: Et normalår tager udgangspunkt i anslåede langsigtede priser fra OECD/FAO's ti-årige prisprognoser, som de fremgår af Agricultural Outlook. Der foretages endvidere en korrektion i henhold til valuta, den skønnede produktivitets- og inflationsudvikling samt tilpasning til danske markedsforhold.

Svinepriser: I prognose-beregningerne benyttes afregningsprisen for grisekød inklusiv efterbetaling og opgøres som den forventede notering plus efterbetaling plus tillæg minus produktionsafgift. Smågrisepriserne er "basis"-noteringer beregnet efter principperne for den beregnede notering på 7 og 30 kg grise. Grise til puljenotering og til eksport indregnes til den forventede udvikling i puljenotering for SPF Danmark PRRS negativ.

SEGES Innovation P/S
Agro Food Park 15
DK 8200 Aarhus N

+45 8740 5000
info@seges.dk
seges.dk

SEGES
INNOVATION